

B2

Připravujeme se k certifikované zkoušce z češtiny

Úroveň B2 (CCE–B2)

KAROLINUM

Radomila Kotková
Jana Nováková
Kateřina Vodičková

Připravujeme se k Certifikované zkoušce z češtiny
úroveň B2 (CCE-B2)

Radomila Kotková
Jana Nováková
Kateřina Vodičková

Recenzovaly:
Mgr. Petra Chvojková
Mgr. Martina Švrčinová

Vydala Univerzita Karlova v Praze
Nakladatelství Karolinum
Vydání první

© Univerzita Karlova v Praze, 2016
© Radomila Kotková, Jana Nováková, Kateřina Vodičková, 2016

ISBN 978-80-246-2480-8
ISBN 978-80-246-2531-7 (online : pdf)

Univerzita Karlova v Praze
Nakladatelství Karolinum 2016

www.karolinum.cz
ebooks@karolinum.cz

OBSAH

ÚVOD	5
1 ÚROVEŇ B2 PODLE SPOLEČNÉHO EVROPSKÉHO REFERENČNÍHO RÁMCE	7
1.1 Společný evropský referenční rámec pro jazyky a referenční popisy úrovní	7
1.2 Úroveň B2 podle SERR	8
2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ZKOUŠKY CCE–B2	9
2.1 Obecná specifikace zkoušky	9
2.2 Charakteristika požadavků	10
2.2.1 Komunikační situace, oblasti a tematické okruhy	10
2.2.2 Receptivní dovednosti – čtení a poslech	11
2.2.2.1 Čtení s porozuměním	11
2.2.2.2 Poslech s porozuměním	12
2.2.3 Gramatická a lexikální kompetence	12
2.2.4 Produktivní dovednosti – psaní a mluvení	13
2.2.4.1 Psaní	13
2.2.4.2 Mluvení	13
3 PŘÍKLADY CVIČNÝCH ÚLOH A ŘEŠENÍ K JEDNOTLIVÝM ČÁSTEM ZKOUŠKY CCE–B2	15
3.1 Čtení s porozuměním	16
3.2 Poslech s porozuměním	24
3.3 Gramaticko-lexikální test	33
3.4 Psaní	40
3.5 Ústní část (Mluvení)	43
4 ZKOUŠKA CCE–B2 NANEČISTO (VARIANTA 1)	46
4.1 Čtení s porozuměním	47
4.2 Poslech s porozuměním	55
4.3 Gramaticko-lexikální test	60
4.4 Psaní	65
4.5 KLÍČ – Zkouška CCE–B2 nanečisto (Varianta 1)	70
4.6 Scénář k části Poslech s porozuměním – Zkouška CCE–B2 nanečisto (Varianta 1)	72
5 ZKOUŠKA CCE–B2 NANEČISTO (VARIANTA 2)	77
5.1 Čtení s porozuměním	78
5.2 Poslech s porozuměním	85
5.3 Gramaticko-lexikální test	90
5.4 Psaní	95
5.5 KLÍČ – Zkouška CCE–B2 nanečisto (Varianta 2)	100
5.6 Scénář k části Poslech s porozuměním – Zkouška CCE–B2 nanečisto (Varianta 2)	102

6 ZKOUŠKA CCE–B2 NANEČISTO (VARIANTA 3)	106
6.1 Čtení s porozuměním	107
6.2 Poslech s porozuměním	115
6.3 Gramaticko-lexikální test	120
6.4 Psaní	125
6.5 KLÍČ – Zkouška CCE–B2 nanečisto (Varianta 3)	130
6.6 Scénář k části Poslech s porozuměním – Zkouška CCE–B2 nanečisto (Varianta 3)	132
7 UKÁZKY PRODUKCE PSANÉHO TEXTU	136
7.1 Úloha 1	136
7.2 Úloha 2	137
8 LITERATURA	139

ÚVOD

Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze (ÚJOP UK) pořádá certifikované zkoušky z českého jazyka pro cizince. Kvalitu těchto zkoušek, o nichž zájemci naleznou bližší informace na <http://ujop.cuni.cz/cce>, kontroluje v pravidelných intervalech mezinárodní Asociace jazykových testerů v Evropě ALTE (The Association of Language Testers in Europe). Jednou z těchto zkoušek je také Certifikovaná zkouška z češtiny pro cizince na úrovni B2 (CCE–B2).

Právě zájemcům, kteří se chtějí na zkoušku CCE–B2 připravit, je určena tato publikace. Ačkoliv byla vytvořena v prvé řadě pro vyučující zájemců o zkoušku CCE, mohou ji využít i sami studenti, jejichž úroveň komunikační kompetence již dané úrovni dosáhla a kteří se chtějí na zkoušku připravovat sami.

Musíme ovšem zdůraznit, že se nejedná o učebnici, která studenty na úroveň B2 podle *Společného evropského referenčního rámce pro jazyky* (dále SERR) přivede. Publikace představuje, jak jsme zmínili výše, pomůcku k ověření dosažené úrovně komunikační kompetence zájemců o zkoušku CCE–B2 a seznámení s formátem této zkoušky, neboť obsahuje bohatý zdroj příkladů jednotlivých úloh a soustřeďuje se na nácvik jejich úspěšného řešení.

Upozorňujeme studenty a učitele, že Certifikované zkoušky z češtiny pro cizince se pravidelně revidují. Aktuální informace o formátu zkoušky jsou vždy k dispozici na <http://ujop.cuni.cz/cce>.

Publikace je rozdělena do 8 kapitol:

Kapitola 1 (Úroveň B2 podle SERR) vymezuje a stručně charakterizuje úroveň B2 podle SERR, a to jak celkově, tak v rámci jednotlivých řečových dovedností. Zde jsou k dispozici také tabulky sebehodnocení podle SERR. (Kateřina Vodičková)

Kapitola 2 (Obecná charakteristika zkoušky) shrnuje hlavní informace o zkoušce CCE–B2, přináší přehled o její struktuře a základní informace o obsahu zkoušky, o počtu úloh a o vymezeném časovém limitu. Součástí kapitoly je také popis požadavků kladených na kandidáty při řešení úloh v subtestech ověřujících jednotlivé řečové dovednosti – receptivní, produktivní a interaktivní – i lingvistickou kompetenci. Aby si kandidáti udělali přesnou představu o tom, co se po nich bude při zkoušce požadovat, předchází popisu všech pěti jednotlivých subtestů (Čtení s porozuměním, Poslech s porozuměním, Gramaticko-lexikální test, Psaní, Mluvení) charakteristika toho, co kandidát dovede (tzv. *Can do statements*). (Radomila Kotková)

Kapitola 3 (Příklady cvičných úloh a řešení k jednotlivým částem zkoušky CCE–B2) obsahuje modelové cvičné úlohy ke všem pěti subtestům. Úlohy jsou postupně představeny, podrobně popsány a doplněny metodickými pokyny a poznámkami. Úlohy bez metodických poznámek jsou k dispozici v modelové variantě zkoušky CCE–B2 dostupné z <http://ujop.cuni.cz/cce>. (Jana Nováková)

Kapitoly 4, 5 a 6 (Zkouška CCE–B2 nanečisto) nabízejí tři varianty zkoušky CCE–B2. Cvičné varianty se grafickou podobou shodují s reálnými testy, studenti se tudíž mohou seznámit i s touto strán-

kou zkoušky. Aktuální grafická podoba záznamových archů je k dispozici na <http://ujop.cuni.cz/cce>. (kolektiv)

Kapitola 7 (Ukázky produkce psaného textu) obsahuje ukázky písemné produkce zájemců o zkoušku CCE na úrovni B2. (kolektiv)

Kapitola 8 (Literatura) uvádí odkazy na literaturu a webové stránky, s nimiž by se měli seznámit především vyučující, kteří chtějí studenty ke zkoušce CCE–B2 připravovat, ale vhodné publikace a odkazy zde naleznou i sami studenti. (Kateřina Vodičková)

Všechny části publikace obsahující cvičné úlohy (kapitoly 3–6) jsou vybaveny klíčem a příklady záznamových archů včetně ukázek toho, jak se do nich zaznamenávají správné odpovědi. K dispozici je CD s poslechovými texty, v kapitolách 3–6 je uveden jejich přepis. V neposlední řadě upozorňujeme, že na CD najdete také ukázky ústního projevu studentů, které vznikly jako simulace ústní části zkoušky CCE–B2 a doplňují kapitolu 7 s ukázkami písemného projevu kandidátů.

V celé publikaci používáme ve shodě s certifikovanými zkouškami CCE pojem kandidát s platností generického maskulina (tj. kandidát/kandidátka), a to z důvodu jednoduchosti a srozumitelnosti textů.

Mnoho úspěchů v přípravě na zkoušku CCE-B2 přejí studentům i vyučujícím autorky.

Recenzentkami rukopisu byly Mgr. Martina Švrčinová a Mgr. Petra Chvojková. Za jejich cenné připomínky jim děkujeme, stejně jako vyučujícím ÚJOP UK, kteří pomáhali s ověřováním jednotlivých úloh v praxi.

Praha, říjen 2013
autorky

1 ÚROVEŇ B2 PODLE SPOLEČNÉHO EVROPSKÉHO REFERENČNÍHO RÁMCE PRO JAZYKY

1.1 SPOLEČNÝ EVROPSKÝ REFERENČNÍ RÁMEC PRO JAZYKY A REFERENČNÍ POPISY ÚROVNÍ

Pod záštitou Rady Evropy vznikl na základě dvacetiletého výzkumu dokument *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment* (Cambridge: Cambridge University Press, 2001), který v českém překladu vyšel již o rok později pod názvem *Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme* (Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002; dále SERR). Jak již napovídá titul, jedná se o publikaci, jež si klade za cíl poskytovat transparentní, konzistentní a ucelený základ pro vypracovávání sylabů v jazykovém vzdělávání, pro koncepci učebních materiálů a pro hodnocení komunikační kompetence¹ v cizích jazycích². SERR se tak stává klíčovou směrnicí mj. pro vývoj jazykových zkoušek v jednotlivých jazycích nejen v Evropě, ale též na dalších kontinentech. O jeho roli svědčí kromě jiného skutečnost, že v současné době³ byl přeložen do 39 jazyků.

Rámec definuje úrovně ovládnutí jazyka, které umožňují měřit pokrok studentů v každém stádiu učení se jazyku (SERR 2006, s. 1). Zmíněné úrovně (tzv. referenční úrovně) se v SERR (2006, s. 21–43) označují písmeny a následně čísly. Úroveň komunikační kompetence A definuje úroveň uživatele základů jazyka, úroveň B charakterizuje samostatného uživatele a úroveň C uživatele zkušeného. Tyto úrovně se dále ještě dělí na úrovně A1 (tzv. „Průlom“, Breakthrough), A2 („Na cestě“, Waystage), B1 („Práh“, Threshold), B2 („Rozhled“, Vantage), C1 („Účinná operační způsobilost“, Effective Operational Proficiency) a C2 („Zvládnutí“, Mastery). Za tzv. prahovou úroveň přechodu od elementárního k pokročilejšímu užívání jazyka je považována úroveň B1, zatímco úroveň B2 již v sobě odráží jiný pohled na jazyk (viz 1.2, podrobněji též kapitola 2). Zmíněné referenční úrovně popisují „úrovně ovládnutí jazyka vyžadované současnými standardy, testy a zkouškami, aby se mohlo usnadnit srovnávání odlišných systémů kvalifikací“ (SERR 2006, s. 21).

Na základě SERR vznikají podrobnější popisy uvedených referenčních úrovní pro jednotlivé národní jazyky. Čeština v současné době disponuje takovýmito popisy pro úroveň A1, A2, B1 a B2. Popisem češtiny na úrovni B2 se zabývá publikace Holub, J. a kol. *Čeština jako cizí jazyk – Úroveň B2* (Praha: MŠMT, 2005), jež specifikuje jazykové funkce, lexikum, modely interakce, kompenzační strategie, sociokulturní aspekty a také gramatické struktury, které odpovídají úrovni B2.

- 1 Ačkoliv v českém překladu SERR se termín důsledně překládá jako komunikativní (jazyková) kompetence, užíváme v této publikaci termínu komunikační kompetence, který je přesnější a v české lingvistice běžnější. Termínu komunikační, nikoliv komunikativní, kompetence užívají např. Kořenský, J. a kol. *Komplexní analýza komunikačního procesu a textu*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Pedagogická fakulta, 1999. Proto i v této práci dáváme přednost termínu komunikační kompetence před komunikativní kompetence. O rozdílu mezi komunikační a komunikativní viz Hrdlička, M. *Komunikační versus komunikativní*. *Češtinář*. 2003–2004, roč. 14, č. 1, s. 10–11.
- 2 SERR „poskytuje obecný základ pro vypracovávání jazykových sylabů, směrnic pro vývoj kurikulí, zkoušek, učebnic atd. v celé Evropě. V úplnosti popisuje, co se musejí studenti naučit, aby užívali jazyka ke komunikaci, a jaké znalosti a dovednosti musí rozvíjet, aby byli schopni účinně jednat“. (SERR 2006, s. 1)
- 3 Údaj pochází ze sklonku roku 2013. Viz http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Cadre1_en.asp.

Tyto referenční popisy slouží vedle SERR jako další zdroj informací pro tvorbu kurikulů, sylabů, učebních materiálů a v neposlední řadě také zkoušek. Jak ale sami autoři uvádějí, je třeba mít na paměti, že žádný z popisů nemá být učebnicí ani učebním programem, dokonce ani osnovou, ale představuje „funkční a sémantické zmapování češtiny“ (Holub 2005, s. II). Takto chápou roli popisů i tvůrci CCE, proto Certifikovaná zkouška z češtiny pro cizince na úrovni B2 důsledně vychází ze SERR, který vymezuje základní charakteristiky komunikační kompetence dané úrovně, a k referenčnímu popisu pouze přihlíží.

Výhody jazykových zkoušek postavených na SERR jsou nesporné. V první řadě se takto zvyšuje průhlednost zkoušek a je umožněna jejich srovnatelnost nejen v rámci jednoho jazyka, ale též napříč jazyky. Tím se podporuje celoživotní učení se cizím jazykům, vícejazyčnost, jazyková různost a následně též vzájemné porozumění, překonání předsudků a diskriminace a zvyšuje se mezinárodní mobilita. V souladu se SERR se testovanou složkou stává komunikační kompetence, tedy jazykové činnosti (resp. řečové dovednosti) a dílčí kompetence, tj. kompetence lingvistické, sociolingvistické a pragmatické, což koresponduje se současnými trendy v jazykovém vzdělávání.

1.2 ÚROVEŇ B2 PODLE SERR

Podle SERR představuje úroveň B2 takovou úroveň, která je „stejně daleko nad stupněm B1 (Threshold), jako je A2 (Waystage) pod B1“ (SERR 2006, s. 35). Jak jsme se již zmínili výše, úroveň B2 v sobě odráží jiný pohled na jazyk – student⁴ zjišťuje, že „věci vypadají jinak“ a získává novou perspektivu“ (SERR 2006, s. 35). Celá tato úroveň se soustředí na dvě nové skutečnosti: schopnost mluvčího udržet si svou pozici ve společenské promluvě a nový stupeň jazykového povědomí, tj. např. oprava chyb, které by vedly k nedorozumění, oprava přefeknutí apod. Od studenta na úrovni B2 se také očekává účinná argumentace (SERR 2006, s. 35). Je tudíž pochopitelné, že úroveň B2 je vstupní úrovní komunikační kompetence, kterou vyžaduje od zahraničních studentů většina českých vysokých škol, pokud vyžadují doklad o znalosti českého jazyka.⁵

Základní charakteristiku úrovně B2 podle SERR shrnuje tabulka určená studentům k sebehodnocení (Tab. 1 – Společné referenční úrovně, SERR 2006, s. 26–27).

Tabulka č. 1: Společné referenční úrovně – úroveň B2 (SERR 2006, s. 27)

Porozumění	Čtení	Rozumím článkům a zprávám zabývajícím se současnými problémy, v nichž autoři zaujímají konkrétní postoje či stanoviska. Rozumím textům současné prózy.
	Poslech	Rozumím delším promluvám a přednáškám a dokážu sledovat i složitou výměnu názorů, pokud téma dostatečně znám. Rozumím většině televizních zpráv a programů týkajících se aktuálních témat. Rozumím většině filmů ve spisovném jazyce.
Mluvení	Samostatný ústní projev	Dokážu se srozumitelně a podrobně vyjadřovat k široké škále témat, která se vztahují k oblasti mého zájmu. Umím vysvětlit své stanovisko k aktuálním otázkám a uvést výhody a nevýhody různých řešení.
	Ústní interakce	Dokážu se účastnit rozhovoru natolik plynule a spontánně, že mohu vést běžný rozhovor s rodilými mluvčími. Dokážu se aktivně zapojit do diskuse o známých tématech, vysvětlovat a obhajovat své názory.
Psaní	Písemný projev	Umím napsat srozumitelné podrobné texty na širokou škálu témat souvisejících s mými zájmy. Umím napsat pojednání nebo zprávy, předávat informace, obhajovat nebo vyvracet určitý názor. V dopise dovedu zdůraznit, čím jsou pro mne události a zážitky osobně důležité.

4 Užíváme tohoto termínu shodně s českým překladem SERR, zde tedy uživatel/ka jazyka, cizinec/cizinka učící se česky.

5 Aktuální seznam vysokých škol, které vyžadují doklad o znalosti češtiny a uznávají Certifikovanou zkoušku z češtiny pro cizince, je k dispozici včetně požadované úrovně komunikační kompetence na <http://ujop.cuni.cz/cce>.

2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ZKOUŠKY CCE–B2

Certifikovaná zkouška z češtiny pro cizince na úrovni B2 (CCE–B2) vychází ze *Společného evropského referenčního rámce pro jazyky* (SERR) a přihlíží k referenčnímu popisu češtiny (*Čeština jako cizí jazyk – Úroveň B2*). CCE–B2 ověřuje, zda kandidátova komunikační kompetence v češtině dosahuje úrovně B2 podle SERR, tj. zda je kandidát již samostatným uživatelem českého jazyka. Takový uživatel ve většině běžných situací dovede přímo i nepřímo komunikovat o konkrétních i abstraktních tématech jak s rodilými mluvčími, tak s nerodilými uživateli českého jazyka. K úspěšné komunikaci na této úrovni patří nejen schopnost vyjádřit své názory a postoje a porozumět názorům a postojům ostatních mluvčích, ale také větší plynulost řeči a jistota v používání jazykových prostředků.

2.1 OBECNÁ SPECIFIKACE ZKOUŠKY

CCE–B2 testuje všechny komunikační dovednosti a v samostatném subtestu rovněž gramatickou a lexikální kompetenci, skládá se tudíž z pěti částí: Čtení s porozuměním, Poslechu s porozuměním, Gramaticko-lexikálního testu, Psaní a Ústní části (Mluvení).

Po každé části písemné zkoušky následuje 10minutová přestávka. Mezi písemnou a ústní částí zkoušky je přestávka o délce nejméně 15 minut.

Název části	Úloha	Rozsah textu	Počet úkolů	Forma úkolu	Počet bodů
Čtení s porozuměním	Úloha 1	5 krátkých textů nebo 5 částí jednoho textu (celkem 350–385 slov)	5	Přiřazování	5
	Úloha 2	1 dlouhý text (350–385 slov)	5	Výběr ze čtyř alternativ	5
	Úloha 3	5 částí jednoho textu (celkem 120–135 slov)	5	Uspořádávání	5
	Úloha 4	1 středně dlouhý text (250–275 slov)	5	Výběr ze dvou alternativ (ano/ne)	5
Čtení s porozuměním: 40 minut					
Poslech s porozuměním	Úloha 1	5 krátkých dialogů/monologů (celkem 350–380 slov)	5	Výběr ze čtyř alternativ	5
	Úloha 2	1 středně dlouhý monolog (210–240 slov)	5	Výběr ze dvou alternativ (ano/ne)	5
	Úloha 3	5 krátkých monologů nebo 1 dlouhý monolog (celkem 340–370 slov)	5	Přiřazování	5
	Úloha 4	1 středně dlouhý rozhovor (210–240 slov)	5	Otázky se stručnou odpovědí	5
Poslech: 30–35 minut					

Název části	Úloha	Rozsah textu	Počet úkolů	Forma úkolu	Počet bodů
Gramaticko-lexikální test	Úloha 1	0 textů	5	Výběr ze čtyř alternativ	5
	Úloha 2	0 textů	3	Výběr ze čtyř alternativ	3
	Úloha 3	0 textů	6	Doplňování tvaru slova	6
	Úloha 4	1 krátký text (100–110 slov)	6	Doplňování slov do textu	6
Gramaticko-lexikální test: 30 minut					
Psaní	Úloha 1	Produkováný text min. 100 slov	1	Text formálního/neformálního charakteru	8
	Úloha 2	Produkováný text min. 150 slov	1	Podrobný text týkající se složitého tématu	12
Psaní: 80 minut					
Mluvení	Úloha 1	6–7 minut/dvojice		Krátký monolog o sobě, odpovědi na examinatorovy otázky	5
	Úloha 2	6–7 minut/dvojice		Monolog na zadané téma	6
	Úloha 3	6–7 minut/dvojice		Diskuze kandidátů – kooperační úloha	6
	Fonologická kompetence (hodnotí se celkem za všechny úlohy)				3
Mluvení: 18–21 minut/dvojice					

2.2 CHARAKTERISTIKA POŽADAVKŮ

2.2.1 Komunikační situace, oblasti a tematické okruhy

Na úrovni B2 se okruh komunikačních situací z oblasti běžného života rozšiřuje o aktuální společenská a kulturní témata. Kandidát je již schopen komunikovat nejen o konkrétních a základních věcech, ale i o emocích, postojích a hodnoceních. V rámci svých profesních a osobních zájmů dokáže komunikaci prohloubit na odbornější úroveň (užívat specifické pojmy, zdokonalit argumentaci, porozumět komplikovanějším promluvám apod.).

Komunikační situace

- neformálního charakteru (v rodině, mezi přáteli a známými, mezi kolegy atd.)
- formálního charakteru (v zaměstnání, ve službách, na úradech atd.)

Oblasti a tematické okruhy

- osobní život a osobní poměry
- mezilidské vztahy (rodina, přátelé, mezigenerační vztahy atd.)
- vzhled a charakter člověka
- zájmy, záliby, koníčky (volnočasové aktivity, zájmové organizace atd.)
- bydlení (veřejné a soukromé ubytování, životní podmínky, různé typy bydlení, provoz domácnosti atd.)
- stravování (veřejné stravování, vaření atd.)
- nákupy (inzerce, podmínky prodeje, reklamace apod.)
- doprava (veřejná, automobilová atd.)
- informační služby (informační tiskoviny, osobní dotazy atd.)

- návštěva veřejných zařízení kulturních i sportovních (kino, divadlo, muzeum, stadion atd.)
- veřejné služby (pošta, telefon, bankovníctví, knihovny atd.)
- zdravotnictví
- školství, vzdělávání
- jazyky, učení se jazykům
- hledání cesty (instrukce, informační materiály atd.)
- zaměstnání (povolání a profese, pracovní povolení, hledání zaměstnání, pracovní úřady, formality nástupu do zaměstnání, pracovní podmínky, pracovní komunikace atd.)
- společenský styk (návštěvy apod.)
- společenské vztahy, zvyky, tradice
- styk s úřady (vstup do země, celní úřady, bezpečnostní složky, policie, veřejná správa atd.)
- cestování, přírodní a kulturní zajímavosti
- podnebí, počasí
- politika, denní události, ekonomické, sociální a kulturní záležitosti

Zkouška netestuje faktické znalosti z uvedených oblastí, jen kandidátovy jazykové dovednosti.

2.2.2 Receptivní dovednosti – čtení a poslech

Na úrovni B2 je kandidát schopen porozumět delším a složitějším promluvám v psané i mluvené formě, ve kterých se již dokáže dobře orientovat a rozlišit hlavní informace od vedlejších. Dokáže porozumět i významově jemnějším odstínům a některým implicitně vyjádřeným informacím, např. názorům a stanoviskům, pokud jsou promluvy dobře strukturované a jasně formulované. Z tohoto vychází hlavní charakteristika psaných a mluvených textů testových úloh.

Charakteristika psaných a mluvených textů

- spisovný jazyk
- delší a složitější
- konkrétní i abstraktní témata
- obsahově i formálně jasná struktura
- určené čtenářům/posluchačům bez ohledu na vzdělání
- informace podávané explicitně, ale v jasných případech i implicitně
- jasně čitelné psané texty, mluvené texty s případným malým šumem

2.2.2.1 Čtení s porozuměním

Co kandidát dovede?

- využít při čtení různé strategie a pochopit význam neznámých slov na základě kontextu
- vybrat vhodnou techniku a rychlost s ohledem na typ textu a účel čtení
- přehlédnout rychle dlouhý, složitý, ale jasně formulovaný text
- rozpoznat druh nebo účel textu (např. text zaměřený na faktické informace, text zaměřený na ovlivnění čtenáře a jeho názoru, text určený pro pobavení a zábavu apod.)
- určit rychle obsah a hlavní myšlenku textu
- najít v textu jádro sdělení i důležité podrobnosti
- najít v textech informace, myšlenky a názory a porozumět jim
- porozumět obsahu, který není vyjádřen výslovně (je zmíněn eufemismy, vyjádřen metaforicky atd.), pokud jsou v textu dostačující vodítka umožňující porozumění

Typy textů: formální a neformální korespondence, zprávy, oznámení, návody, popisy, recepty, nabídky, propagační texty, výňatky z průvodce, úryvky odborného textu, recenze, články a komentáře z novin a časopisů, úryvky prózy, povídky, vyprávění, populárně-naučné texty apod.

2.2.2.2 Poslech s porozuměním

Co kandidát dovede?

- porozumět živé nebo vysílané spisovné řeči na známá i na méně známá témata, se kterými se běžně setkává v osobním, společenském, profesním nebo akademickém životě
- sledovat dialog dvou rodilých mluvčích
- rozpoznat druh nebo účel textu (např. text zaměřený na faktické informace, text zaměřený na ovlivnění posluchače a jeho názoru, text určený pro pobavení a zábavu apod.)
- porozumět hlavní myšlence složité promluvy ve spisovném jazyce
- porozumět podstatným bodům promluv
- porozumět složité argumentaci o tématech každodenního života (např. při podávání informací či při vysvětlení apod.)
- rozpoznat v promluvě názory a postoje mluvčího

Typy textů: formální nebo neformální dialogy či monology, hlášení, podávání informací v úředním nebo obchodním styku, populárně-naučné přednášky, rozhlasové pořady (např. zprávy, dokumentární a diskusní pořady, komentáře, rozhlasová interview), např. o kulturní nebo sportovní akci, úryvky z rozhlasové hry, z prózy, filmu apod.

2.2.3 Gramatická a lexikální kompetence

Kandidát na úrovni B2 by měl prokázat jistotu v používání složitějších gramatických jevů a struktur a lexikálních prvků (včetně frazémů). Z tohoto důvodu se v substestu Gramaticko-lexikální test ověřuje, zda zvládnutí gramatické, lexikální a ortografické kompetence a prostředků koheze odpovídá úrovni B2.

Co kandidát ovládá?

- deklinaci substantiv (včetně substantiv cizího původu), deklinaci adjektiv, zájmen, číslovek
- adjektiva – komparativ, superlativ
- posesivní adjektiva
- relativní zájmena
- druhové číslovky
- složitější formy sloves (např. préteritum, pasivum, imperativ, kondicionál)
- prefixy sloves
- slovesa reflexivní a nereflexivní
- slovesné vazby
- adverbia – komparativ, superlativ
- prepozice
- spojky
- částice
- slovosled
- slovotvorbu – substantiva, adjektiva, adverbia, slovesa
- lexikum – frekventovaná rčení, idiomy, přirovnání
- lexikum – synonyma/opozita

2.2.4 Produktivní dovednosti – psaní a mluvení

Řečová produkce kandidáta na úrovni B2 se vyznačuje jasností a na rozdíl od produkce na úrovni B1 mnohem větší podrobností a spontánností. Kandidát je schopen vyjadřovat se k široké škále témat týkajících se běžného života a jeho zájmů. Dokáže písemný i mluvený projev strukturovat, hlavní myšlenky dostatečně rozvést a doložit příklady, vysvětlit a obhájit svá stanoviska.

2.2.4.1 Psaní

Na úrovni B2 kandidát dovede napsat srozumitelné, podrobné a plynulé texty na širokou škálu témat souvisejících s jeho zájmy i na většinu obecných témat. Dokáže pro písemný projev zvolit vhodný styl a vhodné jazykové prostředky. Rozsah kandidátových jazykových prostředků je natolik široký, že dokáže bez větších obtíží předávat informace, obhajovat nebo vyvracet určitý názor. Kandidát dokáže užít opisů a parafrází, aby zakryl své případné mezery v lexikální zásobě. Pravopis a interpunkce v jeho textech jsou poměrně přesné, i když ještě mohou nést stopy vlivu mateřského jazyka. Produkovávané texty jsou koherentní, mají logickou návaznost a jasnou hodnotovou strukturu informací. Gramatické a lexikální jevy kandidát ovládá natolik, že se jen ojediněle dopouští chyb, které by mohly způsobit nedorozumění.

Co kandidát dovede?

- napsat srozumitelné a podrobné texty týkající se složitých témat
- podávat informace účinně
- vyjádřit své názory a hodnocení
- vyjádřit míru svého pocitu
- zdůraznit důležité body a myšlenky
- rozvinout hlavní myšlenky potřebnými detaily
- vyjádřit vztahy mezi myšlenkami a logicky text uspořádat
- rozvíjet systematicky argumentaci (uvést pro a proti a vysvětlit výhody i nevýhody)
- shrnout, skloubit a zhodnotit informace a argumenty
- užít opisů a parafrází, aby zakryl mezery ve své slovní zásobě a gramatice
- dodržet ustálené konvence daného žánru

Typy produkovávaných textů: formální/neformální dopisy, strukturovaný životopis, žádosti, stížnosti, objednávky, popisy pracovního postupu, vypravování, úvahy (zamyšlení), referáty, recenze, články do časopisu, zprávy apod.

Co se hodnotí v písemném projevu?

- splnění zadání
- lexikální kompetence odpovídající úrovni B2
- gramatická kompetence odpovídající úrovni B2
- ortografická kompetence odpovídající úrovni B2
- koherence a prostředky koheze odpovídající úrovni B2

2.2.4.2 Mluvení

V mluveném projevu se mluvčí na úrovni B2 dokáže srozumitelně a podrobně vyjadřovat k široké škále témat, přičemž rozvádí své myšlenky a podporuje je dodatečnými argumenty a příklady. Umí vysvětlit své stanovisko a uvést výhody a nevýhody různých přístupů. Dokáže se účastnit rozhovoru natolik ply-

nule a spontánně, že může vést běžný rozhovor s rodilými mluvčími, aniž by to kohokoliv z účastníků komunikace stálo nepřiměřeně úsilí. Dokáže se aktivně zapojit do diskuse a vést ji. Dokáže komunikovat spontánně a gramaticky správně, aniž by zjevně musel omezovat rozsah toho, co chce říct. Volí rovinu formálnosti odpovídající daným okolnostem.

Co kandidát dovede?

- užívat jazyka plynule, přesně a účinně v monologickém i dialogickém projevu
- vyjadřovat se srozumitelně a podrobně k široké škále témat všeobecných a těch, která se vztahují k oblasti jeho zájmu
- komunikovat spontánně a gramaticky správně, aniž by musel omezovat rozsah promluvy
- vytvořit jasné a podrobné popisy událostí a zážitků
- argumentovat systematicky, podložit argumentaci odpovídajícími příklady
- vysvětlit jasně svůj postoj a uvést výhody a nevýhody různých přístupů
- opravit přeřeknutí a chyby, pokud si je uvědomí nebo pokud by vedly k nedorozumění
- reagovat na alternativní návrh a zhodnotit ho
- formulovat hypotézy a na hypotézy reagovat
- spontánně reagovat na otázky a podněty
- vyvíjet v rozhovoru iniciativu
- zahájit promluvu a udržovat ji v chodu
- napomáhat vývoji diskuse
- užívat běžné ustálené fráze, aby získal čas a neztratil slovo

Typy produkovaných textů: dialog kandidáta s examínátorem, monolog kandidáta (vyprávění, popis), společný dialog kandidátů.

Co se hodnotí v mluveném projevu?

- splnění zadání
- lexikální kompetence odpovídající úrovni B2
- gramatická kompetence odpovídající úrovni B2
- fonologická kompetence odpovídající úrovni B2
- koherence a prostředky koheze odpovídající úrovni B2
- schopnost ústní interakce